

35836

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.10.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*), anavatanı Asya olan, istilacı özellikler taşıyan ve özellikle meyve-sebze üretimi üzerinde ciddi zararlar oluşturan bir tarımsal zararlıdır. 1990'lı yıllarda Amerika'da, 2000'li yıllarda Avrupa'da yaygınlaşmış; Türkiye'de ise ilk kez 2017 yılında Artvin ve İstanbul çevresinde tespit edilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın açıklamalarına göre bu tür, fındık, elma, armut, şeftali, narenciye, domates, biber ve mısır gibi birçok stratejik üründe kalite ve verim kayıplarına neden olmaktadır.

Kahverengi kokarca hem tarımsal zarara hem de insan yerleşimlerinde ciddi rahatsızlıklara yol açabilmektedir. Özellikle sonbaharda ev, depo, okul, sağlık tesisi gibi yapıların içine girerek barınan bu böcek, koku yayma özelliği nedeniyle halk sağlığını ve yaşam konforunu da olumsuz etkileyebilmektedir.

2024 yılı sonu ve 2025 yılı başında, Güney Gazetesinde, İmece Gazetesinde haberleştirilen ve Yüksel Haber sitesinde Hediye EROĞLU'nun imzasıyla yayınlanan haberde, Mersin'de kahverengi kokarca alarmı verildiğine dair bilgiler yaygınlaşmıştır. Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün konuya ilişkin takip başlattığı ve bazı bölgelerde tuzaklama ve gözlem çalışmaları yaptığı iddia edilmiştir. Ancak konunun resmi verilere dayalı durumu, ilçelere göre yayılım haritası, popülasyon yoğunluğu, zararın tarımsal ölçekteki etkisi, alınan önlemler ve uygulanan pestisitlerin türleri gibi bilgiler kamuoyuna açık biçimde sunulmamıştır.

Mersin; tarımsal üretim açısından narenciye, domates, üzüm, zeytin, muz gibi yüksek katma değerli ürünlerin üretim merkezidir. Bu ürünlerin tamamı kahverengi kokarcanın

35836

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

potansiyel hedefleri arasındadır. Ayrıca bölge, örtü altı üretim açısından Türkiye'nin önemli merkezlerinden biridir. Bu nedenle söz konusu zararının Mersin'deki varlığı, sadece yerel değil, ulusal tarımsal ekonomi açısından da kritik bir risk taşımaktadır.

Öte yandan kahverengi kokarca ile mücadelede geç kalındığında hem kimyasal mücadele maliyetlerinin arttığı hem de biyolojik çeşitliliğin zarar gördüğü bilimsel literatürle sabittir. Avrupa Birliği ülkelerinde bu zararluya karşı entegre zararlı yönetimi temel alınmakta, biyolojik mücadele yöntemleri teşvik edilmektedir. Türkiye'nin bu konuda nasıl bir strateji izlediği, hangi bölgelerde hangi sonuçlara ulaşıldığı kamuoyunca bilinmemektedir.

Tüm bu nedenlerle, Mersin özelinde kahverengi kokarca ile ilgili tespitler, mücadele yöntemleri, halk sağlığı etkileri, çiftçi bilgilendirme faaliyetleri ve kurumsal koordinasyon mekanizmaları hakkında bilgi edinilmesi ve kamuoyuna şeffaf biçimde sunulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kahverengi kokarca popülasyonunun artışı, yalnızca tarım değil; yerleşim alanlarında halk sağlığı ve yaşam konforunu da tehdit etmektedir. Bakanlığınız bu konuda herhangi bir çalışma yürütmekte midir?
2. Mersin'de kokarcanın ev içlerine, kamu binalarına ve yaşam alanlarına girdiğine dair yapılan vatandaş başvuruları Bakanlığınızın bilgi havuzunda yer almakta mıdır?
3. Bu zararının yayılımı ve iklim değişikliği arasındaki ilişki göz önünde bulundurularak, Bakanlığınız tarafından iklim değişikliği kaynaklı istilacı türlerin artışına karşı bir izleme veya risk analiz sistemi kurulmuş mudur?
4. Zararlı böceklerle mücadelede yoğun pestisit kullanımının çevresel etkilerine dair herhangi bir etki değerlendirmesi yapılmakta mıdır? Mersin özelinde bu kapsamda bir izleme çalışması bulunmakta mıdır?
5. Kahverengi kokarca ve benzeri istilacı türlere karşı yerel yönetimlerle iş birliği içinde bir mücadele planı yürütülmekte midir?